

законом, на основу њихове примене. Польски устав је настојао да успостави ограничenu уставну монархију па је тако ограничио самовољу племства и ојачао положај буржоазије и увећао њена права, чиме се приближио револуционарним уставима (пре свега Уставу САД) на које се угледао.

в) Устави Швајцарске и Холандије од 1798.

Крај XVIII века и доношење првих писаних устава су обележили и устави Швајцарске и Холандије и оба су настала под утицајем француске уставности и то њеног Директоријалног устава од 1795. који је установио колегијалну извршну власт и представнички режим заснован на подели власти. Швајцарска је донела свој први Устав, 12. априла 1798. и то је био тзв. Хелветски устав те тада унитарне републике, да би следећи, други по реду, био Устав од 1802. који је био прихваћен на националном референдуму, а после њега су донета још два: Устав Швајцарске федерације од 1848. и Устав Швајцарске федерације од 1874. који је с већим бројем измена и допуна и данас на снази. И Холандија је донела свој први Устав 1798. такође под утицајем француског Директоријалног устава, да би после њега донела у кратком року још четири устава (1801, 1805, 1806) и онај од 1815. који је, с изменама и допунама, и данас на снази.

г) Устави Италије

Уставни процеси с краја XVIII века су захватали и Италију иако она није била уједињена све до 1861. До уједињења и стварања Италије као јединствене државе, бројне државице на њеном тлу су под утицајем Устава Француске од 1795. донеле своје уставе, као Болоња (1797-1802), Цисалпијска Италија (1797 и 1802), Ђенова (1798), Рим (1799 и 1801 и 1805), Лука (1799 и 1815), Напуљ (1808) и др. Након уједињења Италије 1861. у важности је био Устав Сардиније од 1848. и такво стање је владало све до 1948. када је донет нови Устав Италије, који је, с изменама, и данас на снази.

III. РАЗВОЈ УСТАВНОСТИ У XIX ВЕКУ У ЕВРОПИ И ДРУГИМ КОНТИНЕНТИМА

XIX век је у правом смислу био век даљег развоја писаних устава и учвршћивања уставности у већини земаља света. Уставност XIX века